

O B R A Z L O Ž E N J E

UZ PRAVILNIK O STJECANJU STATUSA KVALIFICIRANOG PROIZVOĐAČA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FERK) ovim obrazloženjem objašnjava pravnu i činjeničnu osnovu za donošenje Pravilnika o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača električne energije (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Obrazloženje je izrađeno kako bi se omogućilo javnosti razumijevanje pravne osnove koju FERK mora uvažavati u postupku donošenja općih akata kojima se, na osnovi zakonskog ovlaštenja, na opći način uređuju pravni odnosi u cilju razrađivanja i primjene pojedinih zakonskih odredbi, a obrazloženje također objašnjava namjeru FERK-a Pravilnikom uspostaviti i održati transparentan, učinkovit i ekonomičan postupak u kojem proizvođači električne energije, koji u pojedinačnom proizvodnom objektu proizvode električnu energiju koristeći otpad ili obnovljive izvore energije ili se bave kombiniranom proizvodnjom toplotne i električne energije, na ekonomski primjeren način sukladno mjerama zaštite okoliša stječu status kvalificiranog proizvođača, kao i postupak obnove, prijenosa ili oduzimanja tog statusa, te utvrditi aktivnosti FERK-a vezane za vođenje registra kvalificiranih proizvođača i aktivnosti vezane za nadgledanje kvalificiranih proizvođača.

I. PRAVNA OSNOVA

Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 66/13), Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i učinkovite kogeneracije (Službene novine Federacije BiH, broj 70/13 i 5/14), Statut Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 24/14), Poslovnik o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 29/14)

Radi ostvarivanja ciljeva Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o električnoj energiji u FBiH), koji predstavlja pravni okvir za stvaranje uvjeta za razvitak tržišta električne energije, te radi reguliranja tržišta električne energije u Federaciji Bosne i Hercegovine, utemeljen je FERK, kao specijalizirana, samostalna, neovisna i neprofitna organizacija u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja ima svojstvo pravne osobe. Zakonom o električnoj energiji u FBiH propisane su nadležnosti i obveze FERK-a, koje se odnose na reguliranje tržišta električne energije, uz poseban naglasak Zakona na javnost i transparentnost rada FERK-a. Također i Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i učinkovite kogeneracije (u daljnjem tekstu: Zakon o OIEiUK) propisane su određene nadležnosti FERK-a, koje se odnose na predmet tog Zakona. S tim u vezi, u članku 3. točka 22) Zakona o električnoj energiji u FBiH, odnosno u članku 3. stavak (1) točka q) Zakona o OIEiUK utvrđena je definicija

kvalificiranog proizvođača kao proizvođača koji u pojedinačnom proizvodnom objektu za proizvodnju električne energije proizvodi električnu energiju, koristeći otpad ili obnovljive izvore energije na ekonomski primjeren način, uključujući kombinirani ciklus proizvodnje toplotne i električne energije, koji je usklađen sa zaštitom okoliša, a koji takav položaj može steći na temelju rješenja nadležnog tijela. Člankom 42. stavak (2) Zakona o električnoj energiji u FBiH, te člankom 20. stavak (2) Zakona o OIEiUK propisano je da se status kvalificiranog proizvođača stječe na temelju rješenja FERK-a i uvjeta koje posebnim pravilnikom propisuje FERK, sukladno Elektroenergetskoj strategiji, odnosno sukladno Pravilniku o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača. Osim navedenog, Zakonom o OIEiUK u članku 39. stavak (12) propisano je da se za sve zatečene projekte status kvalificiranog proizvođača stječe prema proceduri opisanoj u članku 20. tog Zakona i procedurama opisanim u Zakonu o električnoj energiji u FBiH.

U vezi s naprijed spomenutim, u članku 22. točka 11) Zakona o električnoj energiji u FBiH, kao i u članku 11. stavak (1) točka k) Statuta Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Statut) propisano je da je obveza FERK-a donositi provedbene propise za ostvarivanje propisanih nadležnosti.

Člankom 23. stavak (1) i stavak (2) Statuta propisano je da FERK donosi opće i pojedinačne akte, te da su opći akti FERK-a Poslovnik o radu, Etički kodeks i drugi opći akti neophodni za njegov rad, doneseni sukladno Zakonu o električnoj energiji u FBiH, tom Statutu i drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

Člankom 32. stavak (1) Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Poslovnik) propisano je da se pravilnikom pobliže razrađuju zakonski propisi u okviru nadležnosti i ovlasti FERK-a, kao i pitanja unutarnje organizacije i rada FERK-a.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE PRAVILNIKA

Novi Zakon o električnoj energiji u FBiH (Službene novine Federacije BiH, broj 66/13) stupio je na snagu 5.9.2013. godine od kada na području Federacije BiH prestaje primjena Zakona o električnoj energiji (Službene novine Federacije BiH, broj 41/02, 24/05, 38/05 i 83/11). Također, 19.9.2013. godine stupio je na snagu i Zakon o OIEiUK (Službene novine Federacije BiH, broj 70/13 i 5/14), s početkom primjene nakon isteka šest mjeseci od dana stupanja na snagu tog zakona, odnosno od 19.3.2014. godine.

Sukladno članku 115. stavak (1) Zakona o električnoj energiji u FBiH (Službene novine Federacije BiH, broj 66/13), Regulatorna komisija za električnu energiju utemeljena Zakonom o električnoj energiji (Službene novine Federacije BiH, broj 41/02, 24/05, 38/05 i 83/11) nastavlja s radom prema odredbama novog Zakona o električnoj energiji u FBiH, te sukladno članku 17. stavak (1) Zakona o električnoj energiji u FBiH mijenja ime u Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine. Novim Zakonom o električnoj energiji u FBiH i Zakonom o OIEiUK došlo je do izmjena i dopuna nadležnosti i obveza Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine, uslijed čega je nastala potreba i donošenja novih provedbenih propisa.

Uslijed navedenog, te s obzirom da je FERK do sada o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača rješavao u postupku izdavanja dozvola za rad, u okviru kojih je utvrđivao jesu li ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti koje proizvođač električne energije

mora ispunjavati da bi stekao taj status, nastala je potreba donijeti Pravilnik o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača električne energije u kojem će FERK definirani na detaljniji i precizniji način potrebne uvjete, kao i način na koji se stječe status kvalificiranog proizvođača sukladno zakonskim odredbama. Navedeno je potrebno kako bi se omogućio pregled i razumijevanje cjelokupnog postupka stjecanja statusa kvalificiranog proizvođača, obnove, prijenosa i oduzimanja tog statusa, kao i aktivnosti FERK-a vezanih za vođenje registra kvalificiranih proizvođača, te nadgledanja istih, pri čemu je FERK imao za cilj utvrditi i osigurati transparentno, učinkovito i ekonomično postupanje FERK-a. Također, FERK je prilikom usvajanja Pravilnika, posebnu pozornost posvetio i dosadašnjoj iskustvenoj praksi FERK-a, u sve u cilju stvaranja što boljih uvjeta za postizanje ciljeva koji su FERK-u postavljeni zakonom i statutom.

III. PREDMET RAZMATRANJA PRAVILNIKA

Pravilnikom o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača električne energije propisuje se: uvjeti za stjecanje statusa kvalificiranog proizvođača, način stjecanja statusa kvalificiranog proizvođača, uvjeti koje treba ispunjavati proizvodno postrojenje, koje koristi obnovljive izvore energije i učinkovitu kogeneraciju, kako bi pravna i fizička osoba, koja je registrirana po važećim zakonima za obavljanje elektroprivredne djelatnosti proizvodnja električne energije, stekla status kvalificiranog proizvođača, zatim podjelu postrojenja za proizvodnju električne energije ili električne i toplotne energije iz obnovljivih izvora energije, s jednom ili više proizvodnih jedinica, u ovisnosti o primarnom izvoru energije ili tehnologije i instalirane snage, kao i razdoblje trajanja statusa kvalificiranog proizvođača, procedure nadgledanja rada proizvodnog postrojenja koje koristi OIEiUK, način obnove i prijenosa statusa kvalificiranog proizvođača, te način i razlozi oduzimanja statusa kvalificiranog proizvođača.

IV. SVRHA OBRAZLOŽENJA

Svrha Obrazloženja je informiranje javnosti o činjeničnim i pravnim osnovama Pravilnika i predstavlja dodatak Pravilniku. FERK je svjestan kako je materija Pravilnika vrlo stručna, kompleksna i zahtjevna. FERK će pratiti i analizirati učinke primjene ovog Pravilnika u procesu postupnog otvaranja tržišta i usklađivati ga sukladno promijenjenim okolnostima i stvarno dosegnutim stupnjem razvoja tržišta električne energije.

V. PROVEDENE AKTIVNOSTI FERK-a

Nacrt pravilnika o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača električne energije, FERK je usvojio na III. redovitoj sjednici održanoj 27.2.2014. godine. Održana sjednica bila je otvorena za javnost, a obavijest o održavanju sjednice objavljena je 20.2.2014. godine, na oglasnoj ploči FERK-a i na internetskoj stranici FERK-a. Uz Nacrt pravilnika, FERK je na istoj sjednici usvojio i tekst Obrazloženja uz ovaj nacrt i utvrdio tekst Obavijesti za javnost, za prikupljanje komentara i održavanje općih rasprava.

Obavijest za javnost za prikupljanje komentara i održavanje općih rasprava objavljena je u Oslobođenju i Večernjem listu, listovima koji izlaze na cijelom teritoriju Federacije BiH, te na internetskoj stranici FERK-a 28.2.2014. godine.

Nacrt pravilnika o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača električne energije s Obrazloženjem, FERK je 28.2.2014. godine dostavio samoinicijativno Asocijaciji proizvođača električne energije iz obnovljivih resursa u BiH - APEOR-u, Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije – FMERI-u i Operatoru za obnovljive izvore energije i učinkovitu kogeneraciju – Operatoru za OIEiUK.

FERK je održao opće rasprave o Nacrtu pravilnika 10.3.2014. godine u Mostaru i 11.3.2014. godine u Sarajevu.

Usmene komentare dane na općim raspravama, kao i pisane komentare dane na Nacrt pravilnika i pristigle do roka za podnošenje pisanih komentara, FERK je pažljivo razmotrio i analizirao, a isti su sa Izvješćem voditelja postupka objavljeni na internetskoj stranici FERK-a. S obzirom da komentari nisu bili takve prirode da zahtijevaju suštinsku reviziju nacrtu radi kojih bi se obnovio postupak opće rasprave, Prijedlog pravilnika o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača električne energije je stavljen na dnevni red IX. redovite sjednice FERK-a.